

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука

Факультет декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра мистецтвознавства і мистецької освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
діяльності

Петрова І.В.

(підпис) (ініціали, прізвище)

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК.05. Українознавчі студії

«Бакалавр» (освітній рівень – перший)

галузь знань

В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

спеціальність

В2 «Дизайн»

освітньо-професійна програма

«Мультимедійний дизайн»

вид дисципліни

обов'язкова

мова викладання

українська

(українська/англійська)

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-
професійної програми (для акредитованих ОПП та
акредитованих спеціальностей)

АБО

Керівник проектної групи (для ліцензованих
ОПП та ОПП, набір на які здійснюється вперше)

Бондаренко Н.А.
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри
мистецтвознавства і мистецької освіти
(назва кафедри)

«28» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри

Петрова
(підпис, ініціали, прізвище)

2025–2026 – Київ

Робоча програма навчальної дисципліни «Українознавчі студії» для здобувачів вищої освіти за першим освітнім ступенем (освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр») за спеціальністю В2 «Дизайн», спеціалізацією В2.01 «Графічний дизайн», освітньо-професійною програмою «Мультимедійний дизайн». КДАДПМД імені Михайла Бойчука, 2025. 16 с.

Розробник: Козловська Дар'я Валеріївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти КДАДПМД імені Михайла Бойчука

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти

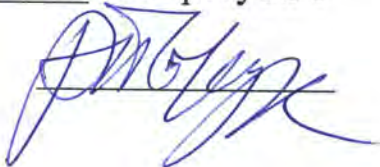
Протокол від «26» серпня 2025 року № 1

Декан факультету декоративно-прикладного мистецтва Алла ДЯЧЕНКО
«28» 08 2025 року

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні Науково-методичної ради факультету декоративно-прикладного мистецтва

Протокол від «29» 08 2025 року № 1

Голова НМР

Роман ПЕТРУК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»	Нормативна	
Модулів – 3	Спеціальність (професійне спрямування): В2 «Дизайн»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	
Електронна адреса: https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-grafichnogo-dyzajnu/		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень): «Бакалавр» (освітній рівень – перший)	30 год	
		Практичні	
		15 год	
		Самостійна робота	
		45 год	
		Вид контролю:	
		Підсумковий	
		Форма контролю:	
		Диференційований залік	

2. Мета та заплановані результати навчання

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є пізнання здобувачами вищої освіти української етнічної спадщини, усвідомлення себе як індивідуальних носіїв української етнічної культури (етнофорів) у сучасному етнокультурному світовому просторі, формування у здобувачів вищої освіти відчуття причетності до тисячолітньої історії й культури українського народу.

Основні завдання навчальної дисципліни: висвітлити етнічну історію та теорії етногенезу українців; ознайомити з усіма складниками побуту, народного господарства та матеріальної культури українців; репрезентувати особливості формування духовної культури українців; виховати прагнення до самореалізації здобувачів вищої освіти як етнофорів у сучасному етнокультурному просторі світу.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей:

загальних:

ЗК-2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-4. Здатність до пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК-8. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

ЗК-9. Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство та в розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

спеціальних (фахових, предметних):

СК-5. Здатність застосовувати знання історії українського й закордонного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.

2.2. Заплановані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі

програмні результати навчання:

ПРН-2. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно й письмово з професійних питань, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного та писемного мовлення.

ПРН-3. Збирати й аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію та методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень.

ПРН-8. Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.

ПРН-10. Визначати функціональну та естетичну специфіку формотвірних засобів дизайну в комунікативному просторі.

ПРН-13. Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.

ПРН-14. Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.

3. Передумови вивчення дисципліни

№ з/п	Навчальні дисципліни, вивчені раніше
	—

4. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання**:

знати:

- основні теорії й концепції етногенезу;
- основні періоди історії української культури, їхнє значення з погляду українського націєтворення;
- особливості міфології та релігії українців;
- світоглядні особливості українського народу;
- специфіку побуту та домашнього господарства українців;
- постаті провідних дослідників-українознавців, їхні найважливіші праці та здобутки;

вміти:

- аналізувати історію України як історію окремого народу та його держави, так і в контексті загальноєвропейської та світової історії;
- аналізувати історико-культурну спадщину українського етносу;
- орієнтуватися в особливостях матеріальної та духовної культури українців та інших етносів на території України;
- аналізувати стан культурно-побутових традицій народу, оцінювати їхню роль у житті народу;
- застосовувати знання з українознавства для визначення лінії особистої поведінки в умовах розмаїття світових культур.

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	практичні	інд. роб.	сам. роб.		лекції	практичні	інд. роб.	сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1-й семестр										
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. УКРАЇНОЗНАВЧІ СТУДІЇ В УКРАЇНІ Й ЗА КОРДОНОМ										
Тема 1. Національний науково-дослідний інститут українознавства МОН України як науково-освітній центр і громадське об'єднання	5	2			3					
Тема 2. Діяльність Міжнародної асоціації українців та Національної асоціації українців	7	2	2		3					
Тема 3. Історія розвитку української мови, літератури, культури на зламі XIX – XX ст.	5	2			3					
Тема 4. Концептуальні, теоретико-методологічні та історіографічні засади розвитку українознавства на початку XX ст.	7	2	2		3					
Тема 5. Дослідження української етносоціальної проблематики XX – XXI ст.	5	2			3					
Разом за змістовим модулем 1	29	10	4		15					
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МЕНТАЛЬНІСТЬ І ОБРЯДОВІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ										
Тема 6. Українська антропологія	7	2	2		3					
Тема 7. Національний характер українців	5	2			3					
Тема 8. Обрядова пісенність українського народу	7	2	2		3					

Тема 9. Українська музична культура	5	2			3					
Тема 10. Флора й фауна в побуті та звичаях українців	7	2	2		3					
Разом за змістовим модулем 2	31	10	6		15					
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ГОСПОДАРСТВО ТА ПОБУТ УКРАЇНЦІВ										
Тема 11. Провідні галузі народного господарства	5	2			3					
Тема 12. Архітектура, народні ремесла й художні промисли	7	2	2		3					
Тема 13. Житло й побут українців	5	2			3					
Тема 14. Українські родинні традиції	8	2	3		3					
Тема 15. Етнопедагогіка	5	2			3					
Разом за змістовим модулем 3	30	10	5		15					
Усього годин	90	30	15		45					
Вид контролю: Залік										

Загальний обсяг – **90 год**, із них:

Лекції – **30 год**

Практичні – **15 год**

Семінари –

Самостійна робота – **45 год**

5.2. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми, її анотація	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Змістовий модуль 1. Українознавчі студії в Україні й за кордоном			
1.	Національний науково-дослідний інститут українознавства МОН України як науково-освітній центр і громадське об'єднання. Історія становлення ННДІУ (80 – 90-ті рр. XX ст. – сьогодення). Завдання й концепція інституту. Напрями діяльності інституту.	2	
2.	Діяльність Міжнародної асоціації українців та Національної асоціації українців. Діяльність МАУ. Діяльність НАУ.	2	
3.	Історія розвитку української мови, літератури, культури на зламі XIX – XX ст. Розвідки І. Нечуя-Левицького, «Руської трійці». Видання НТШ. Праці І. Огієнка, Б. Грінченка, М. Сумцова, І. Калиновича та ін.	2	

4.	Концептуальні, теоретико-методологічні та історіографічні засади розвитку українознавства на початку ХХ ст. Осмислення українознавчої науки в працях Хв. Вовка, С. Єфремова, С. Рудницького. Українознавчі розвідки В. Старосольського, Д. Дорошенка, О. І. Бочковського, Н. Григоріїва.	2	
5.	Дослідження української етносоціальної проблематики ХХ – ХХІ ст. Праці І. Дзюби, Є. Сверстюка, М. Руденка, Л. Лук'яненка та ін.	2	
Змістовий модуль 2. Ментальність і обрядовість українського народу			
6.	Українська антропологія. Антропологія як наука: поняття, основоположники, теорії. Роль антропології в дослідженні етногенезу. Зв'язок антропології з іншими науками. Розділи антропології та дотичні галузі знань. Етапи формування антропологічних знань у Східній Європі й Азії. Розвиток української антропології. Внесок Хв. Вовка в українську антропологію. В. Дяченко як антрополог і етнограф. Сучасна класифікація антропологічних типів українців.	2	
7.	Національний характер українців. Поняття <i>національного характеру, ментальності, національних відмінностей</i> . Етнічні складники української пракультури. Соціопсихічна структура української нації. Мова й національна психологія українців. «Хвороби» української національної психіки.	2	
8.	Обрядова пісенність українського народу. Історія «Велесової Книги». Магічність пісні та обряду. Календарно-обрядові пісні.	2	
9.	Українська музична культура. Музична етнографія. Розвиток українського народного мелосу. Кобзарські пісні. Українські народні музичні інструменти. Українські народні танці.	2	
10.	Флора й фауна в побуті та звичаях українців. Дерево Життя як священний символ українців. Деревця й кущі в світогляді українців. Квіти й трави. Звірі та птахи.	2	
Змістовий модуль 3. Господарство та побут українців			
11.	Провідні галузі народного господарства. Поняття <i>матеріальна культура</i> . Землеробство. Тваринництво.	2	
12.	Архітектура, народні ремесла й художні промисли. Образотворче мистецтво й архітектура. Види народних ремесел і художніх промислів.	2	
13.	Житло й побут українців. Інтер'єр української хати. Подвір'я й господарський реманент. Їжа та культура харчування. Одяг українців.	2	
14.	Українські родинні традиції. Весільна обрядовість.	2	

	Родинна обрядовість. Похоронні й поминальні обряди.		
15.	Етнопедagogіка. Національна система виховання. Дитячий фольклор. Сучасні виховні ідеали.	2	
Усього годин за 1-й семестр		30	

5.4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Змістовий модуль 1. Українознавчі студії в Україні й за кордоном			
1.	Національний науково-дослідний інститут українознавства МОН України як науково-освітній центр і громадське об’єднання. 1. Дослідити історію становлення ННДІУ. 2. З’ясувати завдання, концепцію й напрями діяльності наукової установи.		
2.	Діяльність Міжнародної асоціації українців та Національної асоціації українців. 1. Схарактеризувати діяльність МАУ. 2. Схарактеризувати діяльність НАУ. 3. Здійснити письмовий огляд статті з українознавчої тематики (за вибором здобувача вищої освіти).	2	
3.	Історія розвитку української мови, літератури, культури на зламі ХІХ – ХХ ст. Опрацювати українознавчі розвідки одного з авторів (І. Нечуй-Левицький, І. Огієнко, Б. Грінченко, М. Сумцов, І. Калинович) за вибором здобувача вищої освіти.		
4.	Концептуальні, теоретико-методологічні та історіографічні засади розвитку українознавства на початку ХХ ст. 1. Опрацювати українознавчі розвідки одного з авторів (Хв. Вовк, С. Єфремов, С. Рудницький, В. Старосольський, Д. Дорошенко, О. І. Бочковський, Н. Григоріїв) за вибором здобувача вищої освіти. 2. Підготувати презентацію про життєпис і діяльність одного з дослідників-українознавців (за вибором здобувача вищої освіти).	2	
5.	Дослідження української етносоціальної проблематики ХХ – ХХІ ст. Опрацювати українознавчі розвідки одного з авторів (І. Дзюба, Є. Сверстюк, М. Руденко, Л. Лук’яненко) за вибором здобувача вищої освіти.		
Змістовий модуль 2. Ментальність і обрядовість українського народу			

6.	Українська антропологія. 1. Описати предмети вивчення прикладної антропології, палеоантропології, соматичної антропології, етнічної дерматогліфіки, етнічної одонтології. 2. Навести підтверджувальні приклади відповідності українців антропотипам (із історії або з власного оточення).	2	
7.	Національний характер українців. 1. Навести підтверджувальні приклади відповідності українців а) етнічним пракультурним первням (із історії або з власного оточення); б) соціопсихічним національним типам (із історії або з власного оточення). 2. Здійснити письмовий огляд статті з українознавчої тематики (за вибором здобувача вищої освіти).		
8.	Обрядова пісенність українського народу. Відшукати по одному зразку сучасного виконання кожного різновиду календарно-обрядових пісень (пісні Різдвяного циклу, веснянки, русальні, купальські, жнивварські пісні) та увімкнути для прослуховування на занятті.	2	
9.	Українська музична культура. 1. Висвітлити різноманіття українських народних музичних інструментів. 2. Висвітлити різноманіття українських народних танців.		
10.	Флора й фауна в побуті та звичаях українців. 1. Описати українські народні звичаї, в яких фігурують квіти й трави. 2. Описати українські народні звичаї, в яких фігурують звірі та птахи.	2	
Змістовий модуль 3. Господарство та побут українців			
11.	Провідні галузі народного господарства. 1. Описати землеробство та його види: рільництво, городництво, садівництво. 2. Описати тваринництво та його види: м'ясне та молочне скотарство, вівчарство, свинарство, конярство, козівництво, кролівництво, риболовство, мисливство, птахівництво, бджільництво (бортництво). 3. Підготувати презентацію про одну з галузей народного господарства (за вибором здобувача вищої освіти).		
12.	Архітектура, народні ремесла й художні промисли. Описати види народних ремесел і художніх промислів: металообробка, ковальство, ювелірне мистецтво; художня обробка дерева (теслярство, ложкарство, різьбярство, бондарство); гребінництво; обробка каменю, рогу, кістки, шкіри й хутра; гутництво; ткацтво,	2	

	розпис тканин; килимарство; лялькарство; аплікація; бісероплетіння; флористика тощо.		
13.	Житло й побут українців. 1. Описати інтер'єр української хати. 2. Описати культуру харчування українців. 3. Знайти та продемонструвати на занятті зразки національних костюмів (за регіонами), святкового вбрання й повсякденних предметів одягу українців.		
14.	Українські родинні традиції. Описати весільні, родинні, похоронні й поминальні обряди українського народу.	3	
15.	Етнопедагогіка. 1. Виконати аналіз національної системи виховання та сучасних виховних ідеалів. 2. Відшукати зразки дитячого фольклору.		
Усього годин за 1-й семестр		15	

5.5. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт (теми)	Кількість годин		Вид контролю
		ДФН	ЗФН	
Змістовий модуль 1. Українознавчі студії в Україні й за кордоном				
1.	Тема 1. Національний науково-дослідний інститут українознавства МОН України як науково-освітній центр і громадське об'єднання	3		
2.	Тема 2. Діяльність Міжнародної асоціації українців та Національної асоціації українців	3		
3.	Тема 3. Історія розвитку української мови, літератури, культури на зламі XIX – XX ст.	3		
4.	Тема 4. Концептуальні, теоретико-методологічні та історіографічні засади розвитку українознавства на початку XX ст.	3		
5.	Тема 5. Дослідження української етносоціальної проблематики XX – XXI ст.	3		
Змістовий модуль 2. Ментальність і обрядовість українського народу				
6.	Тема 6. Українська антропологія	3		
7.	Тема 7. Національний характер українців	3		
8.	Тема 8. Обрядова пісенність	3		

	українського народу			
9.	Тема 9. Українська музична культура	3		
10.	Тема 10. Флора й фауна в побуті та звичаях українців	3		
Змістовий модуль 3. Господарство та побут українців				
11.	Тема 11. Провідні галузі народного господарства	3		
12.	Тема 12. Архітектура, народні ремесла й художні промисли	3		
13.	Тема 13. Житло й побут українців	3		
14.	Тема 14. Українські родинні традиції	3		
15.	Тема 15. Етнопедагогіка	3		
Усього годин за 1-й семестр		45		Диференційний залік

6. Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Під час викладання дисципліни використовуються такі методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

За джерелом інформації:

- словесні: пояснення, розповідь, бесіда;
- наочні: ілюстрація, демонстрація, презентація.

За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, репродуктивно-варіативні, пошукові, творчі, проблемно-пошукові, інтегративні.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студента; з ілюстративним матеріалом.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (зокрема метод цікавих аналогій);
- добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу.

У процесі оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовуються такі методи діагностики:

- **методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, презентація;
- **методи письмового контролю:** огляд статті;
- **методи самоконтролю:** самоаналіз.

7. Форми поточного та підсумкового контролів

Форми контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання

Виконання практичних завдань (аудиторна робота)	5 занять * 4 бали = 20 балів; 6 занять * 5 балів = 30 балів	
Письмовий огляд статті	2 * 10 балів = 20 балів	
Презентація	2 * 15 балів = 30 балів	
Усього	100	

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання практичних завдань (max 4/5 балів залежно від типу завдання):

- активна робота на занятті та правильне виконання поставлених завдань – 4/5 балів;
- задовільна робота на занятті – 2–3 бали;
- ситуативна робота на занятті – 1 бал.

Критерії оцінювання письмового огляду статті (2 * 10 балів):

- відповідність наведених тез концепції автора, дотримання визначеного обсягу, творчий підхід – 10 балів;
- відповідність наведених тез концепції автора, дотримання визначеного обсягу – 8–9 балів;
- незначне відхилення від концепції автора, дотримання визначеного обсягу – 6–7 балів;
- незначне відхилення від концепції автора та від визначеного обсягу – 4–5 балів;
- значне відхилення від концепції автора та від визначеного обсягу – 2–3 бали;
- завдання не виконано – 0 балів.

Критерії оцінювання презентації (2 * 15 балів):

- творчий підхід, достатня інформативність підбраного матеріалу, відповідність слайдів текстовому опису, дотримання визначеного обсягу, читабельність, естетичне оформлення, дотримання мовних норм у тексті – 15 балів;
- достатня інформативність підбраного матеріалу, відповідність слайдів текстовому опису, дотримання визначеного обсягу, читабельність, естетичне оформлення, дотримання мовних норм у тексті – 12–14 балів;

- недостатня інформативність підбраного матеріалу, відповідність слайдів текстовому опису, недотримання визначеного обсягу, читабельність, естетичне оформлення, незначне недотримання мовних норм у тексті – 9–11 балів;
- недостатня інформативність підбраного матеріалу, невідповідність слайдів текстовому опису, недотримання визначеного обсягу, читабельність, недостатньо естетичне оформлення, значне недотримання мовних норм у тексті – 6–8 балів;
- малоінформативність підбраного матеріалу, невідповідність слайдів текстовому опису, недотримання визначеного обсягу, читабельність, недостатньо естетичне оформлення, значне недотримання мовних норм у тексті – 2–5 балів;
- завдання не виконано – 0 балів.

8.1. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Розподіл балів за 100-бальною шкалою (1-й семестр)	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальна кількість балів за виконані завдання
<i>Змістовий модуль 1</i>	
Тема 1. Національний науково-дослідний інститут українознавства МОН України як науково-освітній центр і громадське об'єднання	4
Тема 2. Діяльність Міжнародної асоціації українців та Національної асоціації українців	10
Тема 3. Історія розвитку української мови, літератури, культури на зламі XIX – XX ст.	4
Тема 4. Концептуальні, теоретико-методологічні та історіографічні засади розвитку українознавства на початку XX ст.	15
Тема 5. Дослідження української етносоціальної проблематики XX – XXI ст.	4
<i>Змістовий модуль 2</i>	
Тема 6. Українська антропологія	4
Тема 7. Національний характер українців	10
Тема 8. Обрядова пісенність українського народу	4
Тема 9. Українська музична культура	5
Тема 10. Флора й фауна в побуті та звичаях українців	5
<i>Змістовий модуль 3</i>	
Тема 11. Провідні галузі народного господарства	15
Тема 12. Архітектура, народні ремесла й художні промисли	5
Тема 13. Житло й побут українців	5
Тема 14. Українські родинні традиції	5

Тема 15. Етнопедagogіка	5
Разом за дисципліну	100

8.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Українознавчі студії» для здобувачів вищої освіти за першим освітнім ступенем (освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр») за спеціальністю В2 «Дизайн», спеціалізацією В2.01 «Графічний дизайн», освітньо-професійною програмою «Мультимедійний дизайн». КДАДПМД імені Михайла Бойчука, 2025. 16 с.
2. Демонстраційний дидактичний матеріал.

10. Рекомендовані джерела інформації

10.1. Основна література

1. Борисенко В. К. Сімейна обрядовість українців ХХ – початку ХХІ століття. Київ, 2016. 256 с.
2. Бондаренко Г. Б. Українська етнокультура в контексті глобалізаційних викликів. Київ : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2014. 226 с.
3. Лозко Г. С. Українське народознавство. Вид. 5, доповн. та переробл. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 304 с.
4. Олійник М. В. Український одяг у системі міської культури Києва (друга половина ХІХ – початок ХХІ століття): монографія. Київ, 2017. 312 с.

5. Стішова Н. С. Українські календарні свята осіннього циклу: монографія. Київ : Б. в., 2017. 240 с.

6. Українська етнологія: навч. посіб. / за ред. В. К. Борисенко. Київ, 2007. 400 с.

10.2. Допоміжна література

1. Україна й українство в етнокультурних процесах: збірник наукових праць. Київ : НДІУ, 2017. 156 с.

2. Українська культура XX – XXI ст.: соціоантропологічний аспект: зб. наук. праць / [наук. ред. М. В. Гримич]. Київ : Дуліби, 2015. 236 с.

10.3. Інформаційні ресурси

1. <https://ndiu.org.ua/>
2. <https://uaznavstvo.univ.kiev.ua/>
3. <https://www.mau-nau.org.ua/>
4. <https://www.etnolog.org.ua/>
5. <https://nte.etnolog.org.ua/>

11. Узгодження робочої програми навчальної дисципліни

Л И С Т

узгодження робочої програми

навчальної дисципліни «Українознавчі студії»,

(назва навчальної дисципліни)

складеної відповідно до освітньо-професійної програми «Мультимедійний дизайн» підготовки бакалаврів

(бакалаврів/магістрів)

за напрямом/спеціальністю В2 «Дизайн»,

(шифр та назва напрямку/спеціальності)

розробленої доцентом кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти, к. філол. н. Козловською Д. В.

(вказати посади, наукові ступені та/або вчені (почесні) звання авторів, їхні ПІБ)

	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові завідувача	Підпис	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна, – <u>кафедра мистецтвознавства і мистецької освіти</u> (назва кафедри)			26.08.25 Протокол №1
Випускова кафедра – <u>кафедра графічного дизайну</u> (назва кафедри)	Петрова І.В.		26.08.25 Протокол №1

12. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Примітки